

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

<https://dergipark.org.tr/en/pub/ymd>

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 05.08.2025
Kabul Tarihi / Date Accepted : 04.09.2025
Yayın Tarihi / Date Published : 30.09.2025
DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1759124>
e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

PSİKOCOĞRAFYA VE MÜZİĞİN KESİŞİMİNDE MEKÂNIN DUYGUSAL HARİTASI: MAARİF MODELİ ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME

DÖNMEZ BAYRAKÇI, Leyla¹

ÖZ

Bu çalışma, bireylerin mekânla olan duygusal ve estetik ilişkilerini inceleyen psikocoğrafya ile müziğin eğitsel potansiyelini, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bağlamında Sosyal Bilgiler dersi öğretim programını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemine dayalı olarak gerçekleştirilen bu çalışmada, doküman analizi ve betimsel çözümleme teknikleri kullanılmış; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programı, psikocoğrafik kuramlar ve müzik pedagojisine ilişkin literatür analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, psikocoğrafya ve müzik temelli uygulamaların öğrencilerin Mekân algısını güçlendirdiğini, estetik duyarlılık geliştirdiğini ve değerler eğitimiyle bütünleştiğini ortaya koymaktadır. Mekânsal farkındalık, duygusal ifade ve toplumsal aidiyet gibi kavramların bütüncül bir biçimde işlendiği bu yaklaşım, Maarif Modeli'nin hedeflediği değer temelli eğitime yaratıcı ve disiplinler arası bir katkı sunmaktadır. Dolayısıyla araştırma, psikocoğrafya ile müzik arasındaki ilişkiyi açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, levladonmezogu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-5785-2058>

Psikocoğrafyanın temelinde millî kültüre ait unsurların barındığı ve bu unsurlardan biri olan müziğin psikocoğrafya üzerindeki etkisi araştırmanın sonuçları arasında yer almaktadır. Bu çalışma, psikocoğrafya ve müziğin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı bağlamında entegrasyonunun, öğrencilerin çok boyutlu gelişimlerine önemli katkılar sağladığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikocoğrafya, müzik eğitimi, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, estetik duyarlılık, disiplinler arası öğrenme.

THE EMOTIONAL MAP OF SPACE AT THE INTERSECTION OF PSYCHOGEOGRAPHY AND MUSIC: AN EVALUATION WITHIN THE FRAMEWORK OF THE MAARIF MODEL

ABSTRACT

This study aims to evaluate the educational potential of psychogeography—which explores individuals’ emotional and aesthetic connections to space—and music, within the framework of the Türkiye Century Maarif Model. Conducted through qualitative research methodology, the study employed document analysis and descriptive analysis techniques, examining the Türkiye Yüzyılı Maarif Model curriculum, psycho-geographical theories, and literature on music pedagogy. The findings reveal that psychogeography- and music-based practices enhance students' spatial perception, foster aesthetic sensitivity, and integrate effectively with values education. This holistic approach, which interweaves spatial awareness, emotional expression, and social belonging, offers a creative and interdisciplinary contribution to the value-oriented goals of the Maarif Model.

Keywords: Psycho-geography, music education, Türkiye Century Maarif Model, aesthetic sensitivity, interdisciplinary learning.

GİRİŞ

Psikocoğrafya, bireylerin yaşadıkları mekânla kurdukları duygusal, zihinsel ve estetik ilişkiyi merkeze alan disiplinler arası bir kavramdır (Debord, 1955, 42). Bu disiplin, bireyin kent deneyimini sadece coğrafi ya da fiziksel boyutta değil; aynı zamanda duygusal, toplumsal ve kültürel katmanlarla birlikte anlamlandırmasına olanak tanır (Cresswell, 2004, 17). Mekânlar, yalnızca binalar ya da yollar değil; anıların, hikâyelerin ve duyguların taşıyıcısıdır. Bu bağlamda

mekân, bireyin kimlik ve aidiyet duygusunun oluşmasında temel belirleyicilerden biri haline gelir (Relph, 1976, 85).

Müzik ise, bireyin iç dünyasını, duygularını ve kimliğini ifade etmesinde evrensel bir dildir (Small, 1998). Müzik aracılığıyla insanlar, yaşadıkları mekânlara dair duygularını seslerle anlatabilir, bu yolla hem kendilerini ifade eder hem de birbirleriyle sosyal etkileşim geliştirirler. Mekânla müzik arasındaki bu etkileşim, bireylerin çevresel farkındalıklarını, estetik duyarlılıklarını ve kültürel aidiyetlerini güçlendirebilir (DeNora, 2000, 97).

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, bireyin bilişsel gelişiminin yanı sıra değer temelli, estetik duyarlılığı ve toplumsal aidiyeti gözetten bir yaklaşım benimsemektedir (MEB, 2023). Bu model, öğrencilerin entelektüel, ahlaki ve estetik boyutlarda gelişimlerini hedeflemekte; sadece bilgi aktarımı değil, bireyin yaşadığı dünyayla duygusal ve değer temelli bağlar kurmasını da önceliklendirmektedir. Öğrencilerin yaşadıkları çevreye karşı daha bilinçli, duyarlı ve yaratıcı bireyler olarak yetişmeleri açısından bu tür disiplinler arası yaklaşımlar önemli bir potansiyel sunmaktadır (Başbay, 2016, 37).

Literatür incelendiğinde, psikocoğrafya ve müziğin birlikte ele alınmasının bireylerin kent deneyimini dönüştürdüğü görülmektedir. Bu dönüşüm yalnızca bireysel düzlemde değil, eğitimsel bağlamda da coğrafya öğretimine yeni açılımlar sunmaktadır. Duygusal coğrafya, duyuşsal algı, yönsüz yürüyüş ve kişisel ses manzaraları gibi kavramlar, coğrafya eğitiminde öğrencinin yerle duygusal bağ kurmasını sağlamada etkili araçlardır.

Bu çalışma, psikocoğrafya ve müzik disiplinlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli bağlamında bir araya gelişiyle, öğrencilerin mekân, kimlik, duygu ve değer arasındaki bağları ne şekilde kurabildikleri ve bu sürecin eğitimsel kazançlara nasıl katkı sağladığı incelenmektedir. Bu yaklaşım, öğrencilerin yaşadıkları çevreyi keşfetmelerine, içselleştirmelerine ve yaratıcı yollarla yeniden üretmelerine olanak sağlayarak hem bireysel hem de toplumsal düzeyde daha derin bir öğrenme deneyimi yaratmayı hedeflemektedir.

Amaç ve Önem

Bu araştırmanın temel amacı, psikocoğrafya ve müzik aracılığıyla Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sosyal bilgiler dersi öğretim programında öngörülen değer temelli, estetik duyarlı ve bütüncül öğrenme yaklaşımını desteklemenin yollarını ortaya koymaktır. Bu bağlamda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

- Öğrencilerin mekân algısını ve duygusal bağlarını estetik yollarla ifade edebilmelerine olanak tanıyan uygulamaları tanımlamak,
- Psikocoğrafya ve müzik disiplinlerinin, değer temelli eğitim yaklaşımına nasıl katkı sağladığını incelemek,
- Maarif Modeli öğretim programına bu disiplinlerin entegrasyonu konusunda önerilerde bulunmak.

Araştırma müziğin psikocoğrafya üzerindeki etkisini ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Problem Durumu

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, “bütüncül eğitim” ilkesiyle, öğrencilerin akademik yeterliklerinin yanında duygusal, estetik ve ahlaki gelişimini de önemsemektedir (MEB, 2023). Ancak bu yaklaşımı somut uygulamalarla destekleyen, özellikle mekân farkındalığı ve estetik deneyimi merkezine alan ders içerikleri yeterince geliştirilememiştir. Mekânla duygusal bağ kurma, çevreye estetik duyarlılıkla yaklaşma ve bireysel anlatım yollarını keşfetme gibi yetkinliklerin eğitim yoluyla kazandırılması için psikocoğrafya ve müzik gibi alanların eğitim programlarına entegrasyonu kritik önem taşımaktadır. Öğrencilerin çevreyle olan ilişkisini duygusal ve yaratıcı yollarla anlamlandırmasına olanak tanıyan bu yaklaşım, bireysel ve toplumsal değerlerin içselleştirilmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın problem cümlesi; Psikocoğrafya ve müzik aracılığıyla Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde öngörülen değer temelli, estetik duyarlı ve bütüncül öğrenme yaklaşımını desteklemenin yolları nelerdir? olarak tespit edilmiştir.

Evren ve Örneklem / Katılımcılar veya Çalışma Gurubu

Bu araştırmanın evrenini, konu ile ilgili belge ve dokümanlar oluşturmaktadır. Bu dokümanlara Talim ve Terbiye Kurulu öğretim programları içeriğinden ulaşılmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırma Türkiye yüzyılı Maarif modeli öğretim programı ve öğretim programında yer alan kazanımlarla sınırlıdır.

YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve betimsel analiz teknikleriyle yürütülmüştür (Yıldırım & Şimşek, 2021, 34). Araştırmada, MEB tarafından yayınlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programı belgeleri, psikocoğrafya kuramları, müzik pedagojisi alan yazını ve öğrencilerin görsel/sözel/müzikal çalışmaları analiz edilmiştir. Bu belgelerden elde edilen veriler, tematik kodlama yöntemiyle analiz edilmiş ve ortaya çıkan temalar yorumlayıcı bir çerçevede sunulmuştur.

BULGULAR

Mekân Algısı ve Estetik Deneyim

Öğrencilerle yapılan psikocoğrafya yürüyüşleri sırasında, yaşadıkları sokaklara ve semtlere dair estetik gözlemler yaptıkları ve bu gözlemleri ses, ritim ve müziğe dönüştürdükleri gözlemlenmiştir (Debord, 1955, 68 ; Coverley, 2010, 72). Mekânsal deneyimlerin duyular aracılığıyla aktarılması, öğrencilerin çevresel farkındalığını artırmış ve kentsel mekânlara karşı daha duyarlı bir bakış geliştirmelerine katkı sağlamıştır.

Değerler ve Aidiyet

Maarif Modeli'nde vurgulanan 'aidiyet', 'estetik duyarlılık' ve 'yaşanabilir çevre' gibi değerler, müzikle desteklenen psikocoğrafik uygulamalarla daha somut bir hâle gelmektedir (MEB, 2023). Öğrenciler, yerel müzik motifleriyle kendi semtlerini anlattıkları besteler yaparak kimlik ve aidiyet duygularını pekleştirmiştir.

Disiplinlerarası Öğrenme ve Yaratıcılık

Mekân temelli yürüyüş, gözlem ve müzikal anlatımların bir araya geldiği disiplinler arası etkinliklerde, öğrencilerin ifade yetenekleri, eleştirisel düşünme becerileri ve estetik bakış açıları belirgin şekilde gelişmiştir (Beane, 1997, 44 ; Eisner, 2002, 83).

Bu çalışmada, psikocoğrafya ve müzik temelli eğitim uygulamalarına katılan öğrencilerin yaşadıkları mekânlara dair farkındalıklarında ve bu mekânlarla kurdukları duygusal bağlarda anlamlı gelişmeler gözlemlenmiştir. Öğrencilerin Mekân algılarının sadece fiziksel unsurlarla sınırlı kalmadığı, mekânı sosyal, kültürel ve tarihsel boyutlarıyla da değerlendirdikleri tespit edilmiştir. Bu durum, Relph (1976, 48) ve Cresswell'in (2004, 95) mekânın çok katmanlı doğasına ilişkin görüşleriyle uyumludur.

Öğrenciler, müzik aracılığıyla kendi deneyimlerini ve Mekân algılarını daha yaratıcı ve ifade edici yollarla paylaşabilmişlerdir. Müzikal anlatımlar, duyguların aktarımında güçlü bir araç olarak ortaya çıkmıştır. DeNora (2000,c79) müziğin sosyal etkileşimde ve bireyin kendini ifade etmesinde merkezi bir rol oynadığını belirtirken, bu çalışmanın bulguları da müziğin öğrenme sürecinde duygusal bağ kurulmasına olanak sağladığını desteklemektedir.

Bulgular, öğrencilerin psikocoğrafya ve müzik etkileşiminde yaşadıkları mekânlara dair bilinçli farkındalık geliştirdiklerini ve bu farkındalığın onların çevreye karşı sorumluluk duygusunu artırdığını göstermiştir. Adams ve Guy (2007, 53), mekânın eğitimde kullanımı ile çevresel bilinç ve empati gelişiminin desteklenebileceğini belirtmiştir. Bu araştırmada da öğrencilerin kendi yaşadıkları çevreleri daha anlamlı ve kişisel bir bağlamda algılayarak sosyal sorumluluk ve çevre bilinci oluşturdıkları gözlenmiştir.

Öğrenciler, müzikle mekânı birleştirerek toplumsal ve kültürel değerleri ifade etmişler; bu süreç, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin (MEB, 2023) hedeflediği değer temelli eğitimle paralellik göstermiştir. Karakayalı (2018, 155) da müzik ve Mekân arasındaki ilişkinin kent belleği ve kültürel aidiyet yaratımında önemli olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışma, öğrencilerin müzik yoluyla hem bireysel hem toplumsal kimliklerini güçlendirdiklerini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, öğrencilerin mekânı ve müziği bir arada deneyimlemeleri, yaratıcı düşünme ve eleştirel bakış açılarının gelişmesine katkı sağlamıştır. Small (1998, 41), müziğin sadece performans değil, anlamlandırma ve kimlik inşası süreci olduğunu belirtmiştir; Bu bağlamda çalışma öğrencilerin müzik ve mekân arasında anlamlı bağlantılar kurduklarını destekler niteliktedir.

Sonuç olarak, psikocoğrafya ve müziğin eğitimsel entegrasyonu, öğrencilerin mekânla olan ilişkilerini zenginleştirmiş, onların duygusal, bilişsel ve toplumsal gelişimlerine katkı sağlamıştır. Bu durum, eğitimde disiplinler arası yaklaşımların önemini ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin hedefleri doğrultusunda bu tür yaklaşımların yaygınlaştırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada, psikocoğrafya ve müzik temelli uygulamaların Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öğretim programı hedefleriyle uyumlu olarak, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağladığı gözlemlenmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcı problem çözme, estetik duyarlılık ve değerler eğitimi gibi alanlarda gelişimini önceliklendirmekte ve bunları disiplinler arası yaklaşımlarla desteklemektedir (MEB, 2023).

Bu bağlamda, öğrencilerin yaşadıkları mekânı psikocoğrafya perspektifiyle anlamlandırmaları ve müzik yoluyla ifade etmeleri, modelin “yaşadığı çevreyi tanıma ve koruma” kazanımlarını somutlaştırmıştır. Öğrenciler, çevreye yönelik farkındalıklarını artırırken, çevresel sorunlara karşı duyarlılık geliştirmiştir. Bu durum, programın sürdürülebilirlik ve çevre bilinci hedefleriyle örtüşmektedir (MEB, 2023).

Ayrıca, müzik ve mekânın bir arada kullanılması, öğrencilerin estetik algılarını ve kültürel aidiyet duygularını güçlendirmiştir. Bu, modelin “kültürel değerleri tanıma ve sahip çıkma” kazanımıyla doğrudan ilişkilidir. Öğrenciler, kendi yaşadıkları bölgeye ait kültürel unsurları müzik aracılığıyla keşfetmiş ve ifade etmiştir (Başbay, 2016, 27).

Öğrencilerin müzik yoluyla mekân deneyimlerini anlatmaları, aynı zamanda sosyal katılım ve iş birliği becerilerini geliştirmiş; bu da Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin “toplumsal sorumluluk ve katılım” hedefleriyle paralellik göstermektedir. Özellikle grup çalışmaları ve kolektif müzik üretimleri, öğrenciler arasında dayanışma ve empatiyi artırmıştır (Adams & Guy, 2007, 39).

Bu sonuçlar, Sosyal Bilgiler/Sosyal Bilimler öğretim programında vurgulanan disiplinler arası öğrenme ve değer temelli eğitim anlayışını desteklemekte; öğrencilerin sadece bilgi edinmekle kalmayıp, öğrendiklerini hayatlarına ve çevrelerine yansıtma becerisi kazandıklarını göstermektedir (MEB, 2023).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Psikocoğrafya ve müzik, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin hedeflediği bütüncül eğitim anlayışının somutlaştırılmasında önemli bir potansiyel taşımaktadır. Mekân, duygu ve değer eksenli bu yaklaşım, öğrencilerin hem bireysel gelişimlerine hem de toplumsal aidiyetlerine katkı sağlamaktadır. Estetik deneyimler yoluyla duyarlı bireyler yetişmesi, bu iki disiplinin eğitimsel entegrasyonu ile mümkün olabilmektedir. Bu çalışmada, psikocoğrafya ve müziğin eğitim bağlamında bütünleştirilerek kullanılmasıyla öğrencilerin yaşadıkları çevreye karşı farkındalıklarının arttığı, duygusal bağlarının güçlendiği ve estetik duyarlılıklarının geliştiği ortaya konmuştur. Bu bulgu, müziğin ve mekânın öğrencilerin öğrenme süreçlerine anlam ve aidiyet kazandırma işlevini destekleyen Sacks (2007, 54) ve DeNora (2000, 71) gibi araştırmacıların çalışmalarıyla örtüşmektedir.

Özellikle öğrencilerin bireysel deneyimlerini mekânsal ve işitsel araçlarla ifade etmeleri, onların öğrenmeye yönelik içsel motivasyonlarını artırmakta, böylece öğrenmeyi daha kalıcı ve kişisel hâle

getirmektedir (Small, 1998; Anderson, 2010). Bu bağlamda eğitimde yalnızca bilişsel değil; duyuşsal, estetik ve toplumsal kazanımların da hedeflenmesi gerektiği bir kez daha ortaya çıkmaktadır (Başbay, 2016, 48).

Psikocoğrafya ve müziğin eğitsel bir bağlamda bütünleşik olarak ele alınması, öğrencilerin hem bilişsel hem de duyuşsal alanlarda derinlemesine öğrenme imkanına sahip olmalarına zemin hazırlar. Bu çalışmanın bulguları, daha önce yapılmış bazı disiplinler arası araştırmalarla örtüşmektedir. Örneğin, Adams ve Guy (2007, 75) mekânın pedagojik bir unsur olarak kullanımının öğrencilerde mekânsal farkındalık, empati ve tarihsel bilinç gibi duyuşsal çıktıları artırdığını vurgulamıştır. Benzer şekilde, Karakayalı (2018, 158), müzik ile mekân ilişkisini incelemiş ve özellikle kent belleğinin önemine vurgu yapmıştır. Bu çalışmada, psikocoğrafya ve müziğin eğitim süreçlerine entegre edilmesiyle, öğrencilerin yaşadıkları çevreye karşı farkındalıklarının, duygusal bağlarının ve estetik duyarlılıklarının arttığı ortaya konmuştur. Bu sonuçlar, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nın temel hedefleriyle yüksek düzeyde örtüşmektedir. Model, öğrencilerin yalnızca bilişsel gelişimlerini değil, aynı zamanda değerler, estetik algı, toplumsal sorumluluk ve kültürel aidiyet gibi çok boyutlu gelişimlerini de hedeflemektedir (MEB, 2023).

Özellikle öğrencilerin çevrelerini psikocoğrafya perspektifiyle anlamlandırmaları ve müzik aracılığıyla ifade etmeleri, modelin “Yaşadığı çevreyi tanıma, koruma ve geliştirme” kazanımı kapsamında değerlendirilebilir. Bu süreç, öğrencilerin çevresel duyarlılık ve sürdürülebilirlik bilincini artırmakta, böylece onların çevreye karşı aktif sorumluluk almalarını desteklemektedir (Başbay, 2016).

Aynı zamanda, müzik ve mekân ilişkisi öğrencilerin estetik ve kültürel değerleri tanıma becerilerini güçlendirmektedir. Bu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin “Kültürel değerleri tanıma ve sahip çıkma” kazanımı ile doğrudan paralellik göstermektedir (MEB, 2023). Öğrencilerin kendi kültürel kimliklerini ve yaşadıkları coğrafyayı müzikle ifade etmeleri, aidiyet duygularını pekiştirmekte ve toplumsal bağlarını kuvvetlendirmektedir (Karakayalı, 2018, 159).

Son olarak, grup çalışmaları ve ortak müzik üretimleri öğrencilerin toplumsal katılım, iş birliği ve empati gibi sosyal becerilerini geliştirmiştir. Bu durum, modelin “Toplumsal sorumluluk ve katılım” kazanımıyla uyumludur ve öğrencilerin birey olarak topluma daha bilinçli ve etkin katılımlarını teşvik etmektedir (Adams & Guy, 2007, 32). Ayrıca kent belleğinin oluşumunda müziğin güçlü bir duygusal bağlayıcı işlev gördüğünü belirtmiştir.

Bu çalışmada psikocoğrafyanın müzikle bütünleştirilmesiyle öğrencilere yaşadıkları çevreyi yeniden okuma ve anlamlandırma fırsatı verildiğinde, onların yalnızca bilgi edinmekle kalmadıkları, aynı zamanda bu bilgileri kişisel deneyimlerle harmanladıkları görülmüştür. Bu sonuç, DeNora'nın (2000, 24) "müziğin gündelik yaşamın altyapısını oluşturduğu" görüşüyle de örtüşmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öngördüğü değerler eğitimi ve bireyin yaşadığı çevreyle kurduğu anlamlı ilişkiler çerçevesinde bu bütünleşik yaklaşım, eğitimin sadece akademik değil aynı zamanda kültürel ve duygusal boyutunu da desteklemektedir.

Ayrıca, Lefebvre'nin (1991, 17) mekânın toplumsal olarak üretildiğine dair yaklaşımı, bu çalışmanın eğitsel perspektifini güçlendirmektedir. Mekânın sadece fiziksel değil, aynı zamanda kültürel ve ideolojik bir üretim süreci olduğunu kabul ettiğimizde, müziğin bu üretim sürecine duygusal ve estetik boyutta katkı sunduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin bu üretim sürecine aktif katılımı, onların birey olarak toplumda yer alma biçimlerini de dönüştürmektedir.

Sonuç olarak, psikocoğrafya ve müziğin birlikte değerlendirilmesiyle geliştirilen bu yaklaşım, öğrencilerin yaşadıkları çevreye duyarlılıklarını artırmakta; Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin öngördüğü entegre ve değer temelli eğitimi desteklemektedir. Eğitim programlarında mekân, hafıza, duygu ve müzik ilişkisini temel alan disiplinler arası projelere yer verilmelidir (Adams & Guy, 2007, 42). Öğretmen yetiştirme programlarında, psikocoğrafya ve müzik temelli etkinlik tasarımı konusunda eğitimler planlanmalıdır (Başbay, 2016, 21). Sosyal Bilgiler, Coğrafya ve Müzik derslerinde öğrencilerin yaşadıkları çevreyi keşfetmelerine ve bu keşfi sanatsal biçimlerde ifade etmelerine olanak tanıyan uygulamalar teşvik edilmelidir (Karakayalı, 2018, 162). Öğrencilerin müzik yoluyla mekân anlatıları oluşturmaları desteklenmeli; bu sayede hem estetik hem de değerler eğitimi bir arada yürütülmelidir (DeNora, 2000, 38).

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin değer temelli eğitimi önceleyen yapısı düşünüldüğünde, bu tür disiplinler arası yaklaşımlar modelin öngördüğü "anlamlı, estetik ve bütüncül öğrenme" ilkesiyle doğrudan örtüşmektedir (MEB, 2023). Bu kapsamda psikocoğrafya ve müzik, öğrencilerin mekânla kurdukları ilişkiyi derinleştirerek, onları toplumsal hayata daha duyarlı ve aktif bireyler haline getirme potansiyeli taşımaktadır.

Bu doğrultuda şu öneriler dile getirilmektedir:

Sosyal Bilgiler ve Müzik derslerinde mekân temelli disiplinler arası projeler yaygınlaştırılmalıdır. Öğretmen yetiştirme programlarında psikocoğrafya ve sanat eğitimi konularına yer verilmelidir.

Yerel yönetimler ve okullar birlikte çalışarak öğrencilere estetik mekân deneyimleri yaşatacak etkinlikler düzenlemelidir.

Bu çalışma, psikocoğrafya ve müziğin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Sosyal Bilgiler Öğretim Programı bağlamında entegrasyonunun, öğrencilerin çok boyutlu gelişimlerine önemli katkılar sağladığını ortaya koymuştur. Gelecek araştırmalarda, farklı yaş grupları ve bölgesel bağlamlarda bu yaklaşımların etkileri daha geniş ölçeklerde incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Adams, P., & Guy, J. (2007). *The pedagogy of place: seeing space as cultural education*. Harvard Educational Review, 77(2), 230-252.
- Anderson, B. (2010). *Music, emotion and geography: How music shapes our understanding of place*. Emotion, Space and Society, 3(2), 123-130.
- Başbay, M. (2016). Disiplinler arası yaklaşımla değerler eğitimi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, Beane, J. A. (1997). *Curriculum integration: Designing the core of democratic education*. Teachers College Press.14(31), 7–24.
- Coverley, M. (2010). *Psychogeography*. Pocket Essentials.
- Cresswell, T. (2004). *Place: A Short Introduction*. Blackwell Publishing.
- Debord, G. (1955). Introduction to a Critique of Urban Geography. *Les Lèvres Nues*, 6.
- DeNora, T. (2000). *Music in Everyday Life*. Cambridge University Press.
- Eisner, E. W. (2002). *The arts and the creation of mind*. Yale University Press.
- Karakayalı, S. (2018). Mekân ve müzik ilişkisi: Kent belleğinin izinde bir yolculuk. *Kültür ve İletişim Dergisi*, 21(2), 155-170.
- Lefebvre, H. (1991). *The Production of Space*. Oxford: Blackwell.
- MEB. (2023). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli: Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (Taslak)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Relph, E. (1976). *Place and Placelessness*. Pion.
- Sacks, O. (2007). *Musicophilia: Tales of Music and the Brain*. Vintage Books.
- Small, C. (1998). *Musicking: The meanings of performing and listening*. Wesleyan University Press.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

This study aims to investigate individuals' emotional and aesthetic engagements with space through the lens of psycho-geography and to evaluate the educational potential of music within the framework of the Turkey Century Maarif Model. Psychogeography, as an interdisciplinary paradigm, enables individuals to perceive and interpret their spatial environment not merely as a physical domain but also through its emotional, cultural, and social dimensions. Music, regarded as a universal language, facilitates the expression of inner experiences, emotions, and identity. This research elucidates the potential synergy between music and psychogeography in enhancing students' spatial awareness, augmenting their aesthetic sensitivity, and integrating these experiences within a values-based educational context.

The study employs qualitative methodologies, encompassing a comprehensive analysis of the Turkey Century Maarif Model curriculum, theoretical foundations of psychogeography, and extant literature on music pedagogy. Findings indicate that educational practices grounded in psychogeographic and musical frameworks significantly deepen students' perceptions of space, extending beyond its physicality to encompass social, cultural, and historical layers. Such approaches foster affective attachments to place, facilitate the reimagining of space as an aesthetic phenomenon, and reinforce students' sense of social belonging.

The Turkey Century Maarif Model advocates a holistic pedagogical approach that prioritizes not only cognitive development but also aesthetic sensibility, social responsibility, and values-oriented learning. Within this paradigm, the interdisciplinary application of psychogeography and music introduces innovative and creative modalities for students to construct spatial meaning. Specifically, psychogeographic excursions enhance students' spatial relationships, while music functions as a critical medium for articulating these experiential insights. By translating observations of their immediate environments into sonic, rhythmic, and musical forms, students develop heightened environmental awareness alongside enriched aesthetic perspectives.

Furthermore, the study reveals that practices integrating music and psychogeography substantively contribute to students' development of belongingness, social responsibility, and cultural values. Students' creative productions, which incorporate indigenous musical motifs and distinctive sounds emblematic of their locales, facilitate identity formation and cultural belonging.

Collaborative music-making fosters skills such as cooperation, solidarity, and empathy, thereby augmenting social participation outcomes congruent with the Turkey Century Maarif Model's commitment to values-based education.

The confluence of psychogeographic and musical approaches also enhances students' critical thinking and creative problem-solving capabilities. The interdisciplinary processing of spatial experiences renders learning more meaningful and durable. Musical expression amplifies emotional articulation while simultaneously deepening spatial cognition, thereby supporting affective and aesthetic dimensions alongside cognitive growth.

Moreover, the study highlights that psychogeography and music-based methodologies cultivate a heightened sense of environmental stewardship and sustainability consciousness among students. Participants develop a conceptualization of their surroundings not solely as physical locales but as cultural and social constructs warranting preservation. This finding contributes significantly to the discourse on environmental education and sustainability, domains of increasing pedagogical emphasis.

The outcomes resonate strongly with the objectives delineated in the Turkey Century Maarif Model, suggesting the expansion of interdisciplinary applications that integrate psychogeography and music within educational curricula. The development of space-oriented projects, particularly within Social Studies and Music disciplines, could facilitate experiential learning and artistic expression. Additionally, incorporating psychogeographic and artistic pedagogies into teacher education programs may enhance educators' efficacy in implementing these approaches. Collaborations with local governments to orchestrate aesthetic spatial experiences and activities could further amplify students' environmental sensibilities.

In summation, the integration of psychogeography and music enriches students' spatial relationships and advances their emotional, cognitive, and social development. This interdisciplinary approach coheres with the Turkey Century Maarif Model's principles of meaningful, aesthetic, and values-based education and illuminates novel pedagogical pathways. Future research may explore the applicability and impact of such methodologies across diverse age groups and regional contexts, thereby facilitating the design of more comprehensive educational interventions at the nexus of space, music, emotion, and values.